

Erasmus MC

Universitair Medisch Centrum Rotterdam

U heeft zojuist gehoord dat er bij u een PRG-sonde ingebracht moet worden. Waarschijnlijk is u hierover al het een en ander verteld. In deze folder staat alle informatie nog en keer op een rij. Mocht u na het lezen nog vragen hebben, belt u dan gerust naar de afdeling Radiologie.

PRG-sonde

Wat is een PRG-sonde

Als u niet voldoende kunt eten door een bepaalde aandoening, kan het nodig zijn dat kunstmatige voeding wordt toegediend. Dat kan op verschillende manieren: via een ader (infuus), via een maagsonde die door de neus wordt ingebracht of via een PRG-sonde. PRG is de afkorting van “Percutane Röntgenologische Gastrostomie”. Dat wil zeggen dat er een slangetje in de maag wordt gebracht, door de buikwand heen (percutaan), met behulp van röntgendoorlichting. In deze folder leggen wij uit hoe dit precies gaat en hoe u de PRG sonde moet verzorgen.

Voor vrouwen

Röntgenonderzoek kan beter niet worden gedaan als (de kans bestaat dat) u zwanger bent. Bij twijfel moet het onderzoek worden gedaan binnen tien dagen na de eerste dag van de menstruatie. Verander zo nodig uw afspraak. Na contrasttoediening mag 24 uur lang geen borstvoeding gegeven worden.

Contrastmiddel

In de contrastvloeistof zit een jodiumverbinding. Jodiumhoudende stoffen kunnen een allergische reactie veroorzaken bij mensen, die overgevoelig zijn voor deze stoffen. Daarom is het belangrijk te weten of u hier overgevoelig voor bent. Als dat zo is, moet u dit bespreken met uw behandelend specialist. Wilt u het ook voor het onderzoek zeggen tegen de laborant(e) of radioloog?

Vorbereiding

Het plaatsen van een PRG sonde gebeurt op de afdeling Radiologie. Omdat u voor het onderzoek nuchter moet zijn, mag u vanaf 24:00 uur niet meer eten of drinken.

Als u diabetes mellitus heeft, dan kunt u dit aangeven bij uw behandelend arts. Hij of zij zorgt dan voor de nodige maatregelen.

Op de verpleegafdeling krijgt u een infuus waarover antibiotica toegediend wordt. Als dit nog niet is gebeurd, wordt er ook een maagsonde ingebracht via de neus.

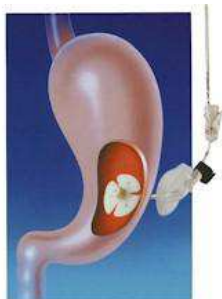
Het onderzoek

Voordat er met de procedure wordt begonnen, kijkt de radioloog met behulp van echografie hoe de darmen en de lever liggen ten opzichte van de maag. Zo bepaalt de radioloog ook waar de PRG-sonde geplaatst gaat worden. Rond die plek wordt de huid gedesinfecteerd (schoongemaakt met alcohol) en wordt u toegedekt met steriele doeken.

De radioloog geeft u een prik voor de plaatselijke verdoving, dit kan gevoelig zijn.

Via de maagsonde wordt lucht in de maag gebracht, waarmee de maag opgeblazen kan worden als een soort ballon. Hierdoor kan de radioloog de maag makkelijker aanprikken.

Daarna wordt er een naald door de buikwand in de maag gebracht. Door deze naald wordt een draad in de maag geschoven. Over deze draad kan een dikker slangetje in de maag worden gebracht en via dit slangetje wordt de PRG-sonde geplaatst. Aan het uiteinde van de PRG-sonde zit een ballonnetje, deze bevindt zich nu in de maag. Het ballonnetje wordt met water gevuld en zorgt ervoor dat de sonde niet naar buiten kan. Aan de buitenkant wordt de sonde vastgezet door een plaatje dat over de sonde geschoven wordt.

Na de ingreep moet u nog een uur bedrust houden. Daarna mag u weer uit bed en rustig mobiliseren. Ongeveer 4 uur na de plaatsing van de sonde wordt er een kleine hoeveelheid glucose door de sonde gespoten. Als dit weinig of geen klachten geeft dan kan de sondevoeding gestart worden.

Rond de sonde, tussen de maag en huid, vormt zich een kanaal. Dit kanaal wordt steviger door vorming van bindweefsel binnen enkele weken na plaatsing van de PRG-sonde. Op de afdeling maken ze een afspraak voor u op de PEG-polikliniek. Tijdens deze afspraak krijgt u een controle en een kort gesprek over hoe het gaat met de sonde.

Complicaties van een PRG-sonde

Zoals bij elke medische procedure kunnen bij het plaatsen van een PRG sonde, of in de periode daarna, problemen of complicaties optreden. Ernstige complicaties zijn zeldzaam (minder dan 1 op de 100 ingrepen).

Soms blijkt tijdens de ingreep dat er geen geschikte plek te vinden is, bijvoorbeeld door een maagoperatie in het verleden of door een afwijkende ligging van de maag. Dan wordt de procedure gestaakt. Een bloeding van de insteekopening van de PRG sonde komt zelden voor. Infectie van de insteekopening komt relatief vaak voor, met name in de eerste maand na het plaatsen van de sonde. Meestal betreft het slechts een lichte, voorbijgaande ontsteking van de huid er omheen (pijn, roodheid, geringe pusuitvloed). Uitbreiding van de infectie naar diepere huidlagen of buikvlies (buikpijn, koorts, zwelling rond PRG-sonde) ontstaat vrijwel nooit.

Verzorgen van een PRG-sonde

De eerste 14 dagen

U mag douchen vanaf de dag na de plaatsing van de sonde. Gedurende de eerste 14 dagen, of zolang de opening in de huid nog vocht afscheidt, mag u niet in bad of gaan zwemmen. In deze periode wordt namelijk het kanaal tussen maag- en buikwand gevormd.

Het uitwendige fixatieplaatje moet dan ook strak op de buik zitten. Eventueel kunt u een splitgaasje onder het fixatieplaatje aanbrengen. Pas alleen huidverzorging onder dit fixatieplaatje toe wanneer dit nodig is en beweeg de sonde zo weinig mogelijk. Het is heel belangrijk dat het fixatieplaatje van de PRG-sonde de eerste 14 dagen niet wordt verplaatst.

Na de 14^e dag

Wanneer het kanaal is gevormd en er geen vochtscheiding meer plaatsvindt, is het niet meer nodig om een gaasje onder het fixatieplaatje aan te brengen. Zet met een watervaste viltstift een streepje op de sonde op de plaats waar het fixatieplaatje moet zitten.

De hechtingen die geplaatst zijn op de huid mogen na 10 tot 14 dagen doorgenomen worden. Aan de op de huid geknoopte draden bevinden zich ankertjes welke bij doornemen van de hechting in het maagdarm-kanaal verdwijnen; de hecht draad hoeft dus alleen kort op de huid te worden doorgenomen. Dit gebeurt door uw huisarts of tijdens het PEG-spreekuur. Verschuif zo nodig het fixatieplaatje (bijvoorbeeld bij gewichtstoename). Zet dan een nieuw streepje op de sonde.

Vanaf dag 10 - 14 na plaatsing (als de hechting eruit is!) dient de sonde dagelijks gedompeld en gedraaid te worden:

- Het fixatieplaatje losmaken en een paar cm van de maag afschuiven, neem daarna de sonde tussen duim en wijsvinger en draai de sonde eenmaal helemaal rond (360 graden) en duw hem 2 à 3 cm in de maag (dompelen).
- Schuif het fixatieplaatje weer terug naar de oorspronkelijke positie.

Vanaf dag 10 -14 kan de reiniging met lauw water worden uitgevoerd (zodra de hechting eruit is):

- Was uw handen. Het uitwendige fixatieplaatje wordt bij de huidverzorging omhoog geschoven. Reinig de huid rond de opening met schoon warm water en zeep. Hierbij moet u altijd van de opening wegstrijken. Vervolgens goed drogen. Maak de sonde en het fixatieplaatje schoon met een gaasje, zeep en warm water. Hierna weer goed drogen. Maak het aansluitstukje van binnen ongeveer 2 keer per week schoon met water en een wattenstaafje. Knik hierbij de sonde dubbel om te voorkomen dat er maaginhoud naar buiten loopt.

De ruimte tussen het fixatieplaatje en de huid moet ongeveer de dikte van een munt van 2 Euro zijn (ongeveer 2 mm). Verschuif zo nodig het fixatieplaatje. Zet een nieuw streepje met een watervaste stift op de sonde.

Legen en vullen van de ballon

- Elke week de ballon legen en opnieuw vullen met 5 ml kraanwater. Onthoud het aantal ml waarmee de ballon is gevuld. Gebruik hiervoor een 10 ml spuitje.
- Houd de PRG sonde goed vast tijdens het legen van de ballon omdat de sonde er anders gemakkelijk uit kan gaan, of te ver naar buiten verschoven kan worden.
- Controleer de hoeveelheid water die uit de ballon wordt gehaald. Dit moet gelijk zijn aan de hoeveelheid die erin is gespoten. Het gebeurt soms dat er iets minder water uitgehaald wordt dan wat er in is gespoten. Dit mag echter niet meer dan 1 ml verschil zijn.
Is dit verschil meer, dan zou de ballon lek kunnen zijn. Vul de ballon met de aangegeven hoeveelheid water. Na een aantal minuten de ballon weer legen. Controleer of dit dezelfde hoeveelheid water is. Is de hoeveelheid hetzelfde; dan de ballon weer vullen met de aangegeven hoeveelheid water.

Het doorspoelen van de sonde

- Voor en na toediening van sondevoeding en / of geneesmiddelen dient de sonde altijd doorspoeld te worden met tenminste 20 ml water, hiervoor mag kraanwater gebruikt worden.
- Als er sondevoeding in porties gegeven wordt, dient de sonde voor en na elke portie voeding doorspoeld te worden. In ieder geval 3 á 4 keer per dag spoelen.
- Gebruik elke dag een nieuwe 50 ml spuit.
- Sondes die tijdelijk niet gebruikt worden, moeten minimaal 1 keer per dag doorspoeld worden met 20 ml kraanwater.

Als de sonde verstopt is

- Kneed het uitwendige gedeelte van de sonde als de verstopping zich daar bevindt.
- Probeer de sonde met matige kracht door te spoelen met warm water.
- Neem een 50 ml spuitje gevuld met +/- 30 ml warm water (GEEN cola of iets dergelijks), zet die op het aansluitstuk en probeer met een afwisselende duw en trek beweging van de zuiger de verstopping te verhelpen. Lukt dit alles niet, overleg dan met uw arts of (voedings)verpleegkundige.

Mogelijke complicaties en hoe te handelen

Een lichte vorm van vochtafscheiding uit het bindweefselkanaal is normaal.

Waarschuw uw arts of (voedings)verpleegkundige in geval van: pijn, roodheid, huidirritatie, ontsteking en pusafscheiding.

Als er zich thuis een complicatie binnen 48 uur na inbrengen van de PRG-sonde voordoet, neemt u dan contact op met de dienstdoende radioloog:

Tijdens kantooruren kunt u contact opnemen met telefoonnummer 010 704 20 06 en vraagt u naar de interventie-radioloog.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met het centrale nummer van het Erasmus MC, telefoonnummer: (010) 704 0704 (vraagt u naar de dienstdoende radioloog).

Als er zich thuis een complicatie voordoet na 48 uur vanaf het inbrengen van de PRG-sonde neemt u dan contact op met de dienstdoende MDL-arts:

Tijdens kantooruren kunt u contact opnemen met telefoonnummer (010) 704 01 26 of (010) 704 0266 (keuze endoscopie).

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met het centrale nummer van het Erasmus MC, telefoonnummer: (010) 704 0704 (vraagt u naar de dienstdoende MDL-arts).

Vragen

Voor alle overige vragen is de MDL-polikliniek op werkdagen tussen 08.30 uur en 16.30 uur bereikbaar op telefoonnummer (010) 704 01 26 of (010) 704 02 66 (keuze endoscopie).

Vragen en aantekeningen

www.erasmusmc.nl